

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGETARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: eg sz évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Két aratás.

A forró nyár közeledtével kettős aratásnak néz elébe a nemzet. Az egyik aratás a földé, szerte egész Magyarországon a határban a nép is gyűjti az élelmet, a ruháját, meg az adót. És szerte az ország iskoláiban most folynak a vizsgálatok, a fiatalok egy évvel idősebb, egy osztályal okosabb lett.

Még nem tudjuk az aratás eredményét, de annyit már hivatalosan megállapították, hogy — hacsak valami elemi csapás közbe nem jő — az nem marad alul a közepesnél. Néhol jobb, másutt gyengébb termés ígérkezik, de úgy általánosságban jó reménységgel eltelve néz a magyar szántóvető elébe az aratásnak. Az árakat sem lehet épen rossznak mondani, a munkájának bérét meg fogja kapni a gazda.

Az idén a megszokottnál nagyobb fontosságot kell tulajdonítani a jó aratásnak. Mert ennek eredményétől várja a magyar iparos és kereskedő a pangó üzleti élet föllendülését. Több mint két esztendő óta tart ez a pangás, mely oly békítő hatással volt mindenféle az iparosra és kereskedőre, hogy már-már egy országos gazdasági csődnek előre vetett árnyékát látták azok, akik fekete szemüvegen keresztül szokták nézni a közállapotokat.

Ez a sötétlátás, hála az Istennek nem volt megokolva, de szomorú volt a helyzet mindenestire.

Most a tavasszal fellendült annyira — amennyire ez üzleti élet, de ez nagyon kevés a multakban okozott sebek hegesztésére. Ezt csakis egy jó aratással lehet elérni — részben. Mert évek, jó évek, melyek egymás után következnek, kellenek ahoz, hogy a hosszantartó üzleti pangás által okozott károk teljességükben megtérüljenek.

S midőn így egy kedvező aratás reményétől eltelve tekintünk a legközelebbi jövőben, önkéntelenül is az eszünkbe ötlök a mind jobban erősödő agrár mozgalomnak az ipar és kereskedelem ellen törő irányzata. Amilyen örömmel látjuk a föld tulajdonosainak öntudatra ébredését, szervezkedését a közös érdekek védelmére, olyan aggodalommal halljuk a mind inkább erősödő agrár jelszavakat, melyek az ipari és kereskedelmi érdekek ellen ingerlik a harcra a földtulajdonosokat.

Egyoldalú és rosszindulatú politika az, mely harcra ingerli a parasztot a boltos, a földbirtokost a gyáros ellen. Mert a nem földművelők éppen oly fontos tényezői a haza vagyonának és vagyonosodásának, mint a földművelők. Egyik osztály a másik osztály nélkül soha sem boldo-

gulhat, az egyik a másik után él és megfordítva. Ha diadalra jutnának az elfajult agrarizmus jelszavai, akkor igazán bekövetkezne a gazdasági csőd, amelyből aztán olyan társadalmi harc keletkezne, melynek véstes következményei messze kihatnának Magyarországon történetére.

Forró kívánságunk, hogy a remélhető aratás eredménye kielégítse és megbékítse a már hadsorokban álló gazdasági pártokat.

A másik aratás az iskoláké. Ez az idő forduló pontot képez sok diák életében. Ezekről a vizsgálatokról függ, hogy megmaradnak-e a pályán, melynek a diploma a végcélja, vagy más pályára lépnek, ahol a kéz munkája a szellemével párosulva segíti az embert az érvényesülésre.

Nem csak a fiúk gondja ez, hanem a szülőké és a tanároké is. A kötelességet lelkiismeretesen teljesítő tanárnak inkább módjában van kiismerni a tanuló hajlamait és képességeit és ebből az ismeretből az a lelkiismereti kötelesség háramlik rá, hogy a válaszon, a vizsgák előtt őszintén tárja fel a helyzetet a szülők előtt.

Az Önök fia nem való a diplomás pályára, adják kézművesnek!

Ezzel az őszinte kijelentéssel be sok tanár, be sok embert mentett volna meg

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

Vigadó a szomorú tanyához.

Arról beszélt az egész Rózsa-utca népe, hogy Gábor apó megbolondult. Ki hallott még olyat, kocszmát építeni a temető mellé? Ugyan ki fog abba eljánni? Még gondolatnak is is kegyetlen dolog a halottak mellett dorbézolni. Az éltebb asszonyok szörnyűködtek, a fiatalabbak pedig szinte féltek Gábor apótól, a férfiak is csudálkoztak a merész tervén és csak az örökké részeg Spitz Tóni nem ütközött meg és egyre kiabálta, hogy ő neki bizony mindegy akárhol árulják is a pálinkát, megissza ő, ha kell, akár egy üres koporsóban is; csak olesó legyen és jó.

Gábor apó nem adott semmit az efféle beszédekre. Mosolygott magában s gondolta: tudja ő mit csinál. Csak ha nagyon faggatta egyik-másik jámbor atyafia, hogy miért választotta éppen ezt a szomorú helyet — válaszolt hetykén cinikusan a kérdezőnek:

— Hát azért, hogy ha majd meghalok, közelebb legyek a másik szálláshoz.

Nem is háborgatták sokáig Gábor apót, lassankint minden ember elkerülte. Féltek vele beszélni, nehogy cimboraságba kerüljenek az ördöggel.

A kis kocsma pedig ott a temetőszélén egyre épült. Szép fehérre voltak meszelve a falak, zöldre festve a zsálok s mind a négy

oldalán zöld repkény volt elültetve, hogy azok majd idővel körülfussák, elborítsák az egész kis házat. A fekete cégtábla is nemsokára kint függött, melyre fehér betűkkel a következő volt felírva:

VIGADÓ

A

SZOMORU TANYÁHOZ.

És csodálatos. Mindjárt az első napon, ahogy megnyitotta Gábor apó a kis kocszmát, már jött bele vendég: őszülő haju, szikár ember, a ki szó nélkül ült le egyik sarokszalhoz, a honnan kilehetett látni a temetőbe, a sirkeresztre. Kalapját mélyen szemébe huzva, csak úgy intett a kocszmárosnak italért, nem szólt egy szót sem.

A negyedik ötödik pohárnál megszólalt:

— Kocszmáros.

— Mivel szolgálhatok.

— Hogy jutott eszébe, ide kocszmát építeni.

— Hát tisztelt Uram, bizony nem tagadom azért tettem, mert tudom, hogy a sok szerencsétlen, lelkibeteg ember a világon, a kinek jól esik az ilyen hely, ahol még a kutya ugatása is ijesztőbb, fájdalmasabb, mint másutt. Én bizony az emberek fájdalmára spekulálok...

Az idegen szomorúan mosolygott, kezével intett megint bor után és csak annyit mondott:

— Igaza van.

Gábor apó terve fényesen bevált. Mikorra

a fal tövébe ültetett zöld repkény felfutott a falakon, már akkor sokan ösmerték, a temető széli kis csárdát. A szomorúság tanyája volt az, a hová nem vigadni, de busolni, kétségbeesni jöttek az emberek. És bizony sokan voltak ilyenek, sokan a szerencsétlenek. Az örökké zajos világtól, a jókedvű vidám emberektől menekültek azok ide, a kik szerették a magányt és gyűlöltek mindent a mi mosolygott. Egykor talán ők is boldogok voltak, nekik is voltak örömeik, de most beteg a testük, lelkük, tönkretette azt kinek-kinek a maga boldogtatásága. Hogy mi volt? Ki tudná megmondani? De ha rájuk nézünk, leolvashatjuk sápadt arcunkról, mélyen beesett, szemekről, örökké ráncba szedett homlokokról, hogy nagy volt a szerencsétlenség, mely összezúzta lelküket és ide száműzte őket e helyre, e siralomházba, hol sir, zokog minden, hol az enyészet uralkodik mindenben, s az elmulás, a halál képe lebeg szüntelen előttük.

Mély csönd van a kocszmában. Csak az ivás által okozott monoton zaj hallatszik időről-időre. A nyitott ablakon be-belopózik a pajkos szellő s meglengeti egyik-másik legény kalapjába kötött gyászfényt. Most mélabus hangokat hoz be magával. A legények figyelnek.

Lux perpatua luceat ei!

Az egész társaságból, mint egy kebelből tör ki a szó:

— Temetés jön...

a keserű kenyértől, az elzüllesztől és hány szülőnek szerzett volna nyugalmat és megelégedést késő napjaikra!

A tanár, aki nem tesz így csak olyan súlyos mulasztást követ el, mintha valami fegyelmi mulasztást rónának fel neki bűnül A hivatásának élő tanár ne csak az irott törvénnyel, szabályokkal szemben teljesítse kötelességét, hanem rója azt le a társadalommal szemben is, melyet ő nevel és a szülővel szemben is. aki benne feltétlenül megszokott bizni,

Őszintén szólván, bizony kevés ilyen tanár van! Az óriási testület legtöbb tagját elfoglalja a maga küzködeses existenciájának biztosítása s csak az iskolában, a padok között törődik a diákkal. Azután meg nem is nevelik úgy tanárainkat, hogy rászokjanak az önálló vélekedésre, a tanár csak olyan terhes munkának nézi munkakörét, mint a bűrök hivatalnokai. Igaz, hogy van rá okuk, nem egy. Nehéz rajongani. ideálokot belevinni abba a munkába, amely hálátlan ügy anyagi, mint erkölcsi bér tekintetében...

Mint minden esztendőben, aratunk most is; adja Isten, hogy jobban arassunk, mint a múlt évben.

Ujdonságok.

Kalauz.

Naponta magyar színtársulat a „Dungyerszki” színházban; június 16. A gyermekbarátok egyesületének népiünnepélye.

(Az Ujvidéken állomásozó m. kir. honvéd csapat) részére 1901. évi szeptember hó 1-től 1902. évi augusztus hó 31-ig terjedő időszak alatt naponként szükséges 8 adag 3400 grammos széna és 8 adag 2100 grammos alomszalma, négy havonként 22 métermázsa ágyszalma, és havonként télen 36 köbméter nyáron 8 köbméter kemény tűzifa biztosítása iránt 1901. évi július hó 5-én délelőtt 10 órakor a m. kir. 6 honvéd gyalogezred kezelő tiszti iródjában Szabadkán bizottsági tárgyalás fog tartatni. A biztosítandó cikkek szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyuj-

Aztán sóhajok szállnak fel: — Ez már nem szenved többet.

A temetés egyre közeledik, most már világosan hallható a pap erős, ajtatós szava: — Lux perpatua luceat ei!

Mindnyájan abba hagyják az ivást, az ablakhoz mennek és nézik-kit temetnek?

Fehér ruhás kisirt szemű lányok hoznak, virágokkal borított koporsót, melyen menyasszonyi koszoru van. Öreg, roskadt szülők — kiknek sirásuk fel-fel hangzik — zokogó testvérek és jóbarátok kísérik. Leghátul, a többiektől pár lépésre elmaradva ballag egy hosszú legény — az elhunyt vőlegénye Feje lebeg megkövesült szemei érthetetlenül nézik a földet, dereka meggörbült, lábait csoszogva huzza maga után és kezei, mint két darab fa, élettelenül himbálódznak. — Pedig hatalmas legény lehet, mert még így összetörve is jóval magasabb a többieknél.

A szomorú menet lassan halad tovább, befordul a temető kapun, aztan elvez az esthomályban.

Gábor apó vendégei egyenként hagyják oda az ablakot és ülnek ismét asztalhoz. Mindegyiknek egy a gondolata most. Pillanatra megfellekednek saját gyomorságukról, kissé megkönnyebbült a lelkük. Fel hangzik a szó egyik-másik ajkáról:

— Szegény legény.

— Szegény leány.

Gábor apó meggyújtja a koresma mancsét, a mely valószínűleg számításból a hely han-

tandó ajánlatok mintája továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetések szolgálnak. Az e részben kibocsátott „Hirdetmény” és a „Szállítási feltételek füzet” az ujvidéki honvéd zászlóalj kezelő tisztirodában bármikor betekinthező.

(Sensatiós ünnepe) lesz e héten az ujvidéki színtársulatnak. Kövessy igazgató úr buzgóságának sikerült Küry Klárát három estén át tartó vendégszereplésre megnyerni. Az ünnepelt művésznő kedden, szerdán s csütörtökön fog Nebátsvirág-, Lili- és San-Toyban játszani. A művésznő fogadására nagy előkészületeket tesznek. A három estére már most lehet a színházi pénztárnál előjegyezni.

(A szabadkai ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése.) Vettük a következő meghívót: Meghívó Az új polgári perendtartás törvény tervezete kor, a kamara hivatalos helyiségében, folytatólagoz rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyre ezannal tisztelettel meghívom.

(Pályázat.) A szabadkai törvényszéknél szerbdalmát nyelvű hites tolmácsi állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő július hó 5.

(A bajai katasztrófa.) A napokban érkezett Bajára a Mészáros-féle összedőlő ház ügyében a szabadkai kir. ügyészség határozata, mely az ismeretlen tettesek ellen gondatlanságból okozott emberölés vétségei és gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségei miatt folyamatba tett nyomozatot megszünteti. Az érdekes indokolás szerint a műszaki vélemény azt tartja, hogy a baleset akként következett be, miszerint a második emeleti középfőfal állékonyság és az első emeleti főfalon való fölfekvés hiányában valamely csekély jelentőségű, de ismeretlen rázkodtatás következtében reá zuhant az első emeleti menyezetre, ezt áttörve, most kettős súly zuhant a földszinti üzlethelyiségek boltozatára, a mely ennek nyomása következtében szakadt le. Ezen véleményük támogatására fölemlítik még a szakértők azt is, hogy az épület közép részén lévő közfal vastagsága sem felel meg a követelményeknek. A gondatlan építkezés folytán beállott haláláért — amennyiben a gondatlanság és halál között az okozati kapcsolat megállapítható, — a baleset bekövetkeztétől számítandó elévülési időn belül tartozik felelősséggel az építő és fokozatosan az építettő; kinyomoztatott azonban, hogy a ház építési ideje 1840 és 1846 közé esik.

(A polgári lövöldéből.) F. hó 9-én összesen 150 lövést tettek. Díjat nyertek: 1.) Eckert

gulatához képest nagyokat pislog, gyenge sárga fényt terjeszt maga körül és még sápadtabbá, ijjesztőbbé teszi az amugy is halvány arcokat. A poharak ismét megtelnek borral s a jelenlevők arcára megint ráül, a kétségbeesett elszánt nyugalom.

A temetőszéli kis csárda ajtaján, hosszú legény dől be. A kalap hiányzik fejről, haja kuszált, arca krétafehér. Pár lépést támoanyag előre, lerogy egy székbe, miközben feje, mintha nem is tartozna testéhez lezuhan az asztalra. A bennülők megismerik: az a szerencsétlen ez, aki tegnap temette el menyasszonyát.

Gábor apó már ösmeri az ilyen vendégeket. Nem kérd semmit, szó nélkül nagy pohár bort tesz az idegen elé, ha az kiürül egy másikat, harmadikat... tizediket.

Az idegen pedig önti magába a bort mintha azt az égő pokoli kint akarná vele eloltani, mely odabenn a keblét emésztí, marja.

A kis koresma vendégei szájalommal nézik. Hallgatnak. Nagy sokára megszólal közülök valaki:

— Megszaporodtunk megint egygyel.

Bus, szomorú hang válaszol rá:

— Vajjon meddig fog ez tartani?

Gábor apó pedig elégedetten dörzsölgeti kezeit, mosolyog magában s szól magához.

— Okos, okos gondolat volt...

Könyai Elemér.

János IV. (86-os.) 2.) ifj. Zambauer Ágoston IV. (126-os.) 3.) Lachstädter Ottó IV. (245-ös.) 4.) Schubert Rudolf III. Románovits Száva III. Lőegységért: 1.) Eckert János 19 kör. 2.) Fischer József 11 kör. Vasárnap, e hó 16-án 150 lépésről lőnek.

(Ingatlanok forgalma.) Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál az elmúlt hét folyamán következő helybeli ingatlanok kerültek átíratás alá: Pavlovits András tulajdonát képező 1203. ö. i. számú ház és 307. □-öl beltelek Hufnagel József és neje Leitner Emiliára 3400 korona vételárban — Milutinovits György tulajdonát képező 854 és 859. ö. i. számú ház és beltelek Zsivkovits Stojané Milutinovits Máriára 1600 korona vételárban. — Prosznitz Matild tulajdonát képező 929. ö. i. számú ház és beltelek Dr. Kassovitz Árminra 8500 korona vételárban — Schattelesz Nándor tulajdonát képező 207. ö. i. számú ház és beltelek Schattelesz Nandorné Frankl Bertára ajándékozás folytán

(Születések, halálozások és egybekelések statisztikája.) Május hó második felében született 20 fiu, 16 leánygyermek. Elhaltak:

Balázs János g. kel. 28 éves, Westermayer Hermina r. kath. 20 éves, Hirsch Tivadar r. kath. 24 éves, Almási Károly r. kath. 80 éves, Szimonov Lázár g. kel. 2 hónapos, Kiss Antalné r. kath. 65 éves. Jokszimovics Miklos g. kel. 44 éves, Adámovits János g. kel. 58 éves, Majovszki József r. kath. 3 hónapos, Hermez Géza r. kath. 1 hónapos, Nadelyanszki Emil g. kel. 50 éves, Klein Mátyás r. kath. 52 éves, Popovits Arzen g. kel. 23 éves, Scheinberger Sándor izr. 15 éves, Basztolovics Károly r. kath. 2 éves, Sztojánovics Szvetozár g. kel. 2 hónapos, Popadies István g. kel. 4 hónapos, Papp Ferenc r. kath. 53 éves, Jovánovics Lázár g. kel. 14 éves, Noszák Anna r. kath. 2 éves, Altmann József r. kath. 72 éves, Sztanákovics Lyubicza g. kel. 7 éves, Vlahovics Deszanka g. kel. 17 éves, Keracz Pálné g. kel. 25 éves, Ignacz Blahm izr. 51 éves, Maletin Miklos g. kel. 59 éves, és Horváth Anna Amália 15 hónapos korában. Egybekeltek: Kovács Kiss Mihály Szekeres Lidiával, Piszarics Mátyás Tukanics Annával, Konyovics József Mojszilov Saroltával, Pasztyán Dusan Baresanszki Daniczával, Kovácsévics János Polyacski Annával, Lang Viktor Pál Regényi Olga Irma Annával, Hugl Sebestyén Nyeseó Erzsébettel, Hrudka Samu Gruits Máriával, Halász András Kéri Juliánával, Prazsenka Pál Szitás Lidiával, Valent János Valusek Zuzsannával, Noszák György Geller Rozáliával, Steiner Lipot Schleszinger Malvinával, Grnya Samu Szivák Annával, Zsovlya Imre Révész Borbálával, Toth Menyhért Heini Rozáliával, Dolity Mátyás Maglies Évával, Dragulics Vazul Hevér Erzsébettel és Lencsán János Szalonszki Máriával.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 65 krig méterenként zabonyok és ruhákra, ugy szintén Henneberg selyem 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként mindenkinek postadíj és vámmentesen a házhoz szállítva. Mintát kívánatra Svájcban kétszeres portó.

Henneberg G. selyem-gyáros. Zürich. cs. és k. udv. száll.

SZÍNHÁZ.

Június 12.

Kövessy igen szerény ember. Irjó darabokat, de ő maga nem szívesen adja elő, s csak hosszas nógatásra adat elő egy-egy darabot az ő tollából. Pedig mint tegnap is láttuk a „Diplomás kisasszonyok”-ban jól mulat a közönség, van benne egészséges, jó humor, s a kacagtató ötletek egymást váltják fel. A közönség zajosan honorálta ezt, a mennyiben tomboló viharban hívta a szerző igazgatót a lámpák elé. De jó eszme is volt a Kömley pártól ezt a darabot választani

jutalomjátékul s mint az eredmény mutatja jó is jártak, mert a közönség megtöltötte a színházat.

Első sorban ki kell emelnünk Tarnay Leonát, kit megjelenésekor zajosan megtapsolt a közönség. A zenekarból egész virágüzletet nyújtottak át az ünnepektől művésznőknek. Szépen énekelt s még sikkesebben játszott. A másik ünnepe: Kömley jó alakítást nyújtott, számtalan kuplét kellett énekelnie. Aradi Aranka elragadó Oceána volt. Mozdulatai bájosak, táncá könyved s utánozhatlan pajzánossággal tud kacintani. Számtalanszor lett a lámpák elé hívva. Makó Ayda elegáns magántanár, Várfalvi fess jogász volt. Sokat neveltünk Latabáron, ki az oroszlan-szelidítőt adta. A többi szereplők fényesen egészítették ki az ensemblét. Általában sikerült est volt.

Június 13.

Csütörtökön Schiller „**Ármány és szerelem**” című drámáját adták Garay Ilona vendégfelléptével. Bennünket semmiképp sem elégitett ki. Igaz, hogy 12-szer hívták a lámpák elé, igaz, hogy sok virágajándékot kapott, az is igaz, hogy a színház hátsó részén minden jelenésnél felhangzottak a ovátók, nézetünk szerint ő csak dilettans s mint ilyen sem a legjobbak közül való. Almásy Benedek Makó Ayda kitűnő volt. Jó alakítást nyújtott Nagy Dezső, dicsérettel említjük meg Palotayt. Latabár jó alak volt.

Június 14.

Ambitiosus s buzgó igazgatónk Kövessy mindig talál valamit, a mivel közönséget tud a színházba vonzani. Igy kikutatta a tegnapi előadott darabot „**A szerelmes levél**” című vigjátékot, melyet városuk szállította Trifkovics Szilárd irt szerb nyelven, de magyar színpadon itt először adták jó fordításban, s kár, hogy oly kevés közönség nézte végig az előadást. Pedig igen jó vigjáték, a humoros helyzetek s bonyodalmak egymást váltják fel, a szereplők pedig kitétek magukért. Almásy, Benedek, Benedekné, Makó Ayda, Nagy Dezső Várfalvi, Latabár folytonos derűtségben tartották a közönséget.

Ezt követte a „**Pajkos diákok**”, régi de kedves zenéjű operette. Az előadás pompásan ment. Aradi Aranka mint mindig ugy Frink szerepében is sikkelt, s ügyesen játszott. Arcjátéka bámulatos, mozdulatai graciosusak. A Ragányi Iza Brandt szerepében szépen festett. Kövessy mint Fleck Thimotheus már belépésekor a könnyezés megkacagtatott. Kiváló jó kedve volt, rögtönzött kupléi pedig viharos tetszést keltettek. Latabár Geyer szerepében kabinetalakítást nyújtott. Látszott rajta, hogy ambícióval tanulmányozta ezt az alakot, nálánál jobb uzsorást kívánni sem lehet, különösen szép volt belépő dala. Tarnai Leona Lizi dalait szépen énekelte el Nagy Gyulával (Antal.) Nagy Dezső a korcsmáros jó alak volt.

Irodalom.

A reformáció világrendítő, világalakító mozgalmának nagyon soká nem találkozott magyar történetirója. Pedig e szellemi nagy mozgalom nálunk igen jelentékeny szerepet vett s Magyarországon mindjárt terjesztése első idején otthont és hazát talált. Józán tételei találtak a magyar faj józán felfogásához, a nemzeti nyelv használata az elnyomatással terhes nehéz időkben nem zétiségünkegyik vebástyájává tette, annyira, hogy magyar vallás lett a neve. Politikai ellenségeink ellenszerve is csak megszerettette velünk ezt az új vallást, melynek egyszerűsége szomorú sorsunkhoz illett s melynek napjai és tanítói annyi sivár század után egy új, szabadabb tudomány gyömlöseit hozták magukkal Nyugat protestáns iskoláiból. Luther, Melancton, a rotterdami Erasmus mind találtak követőkre Magyarországon s a magyar szellem régebben

aligha felett és bontakozott ki oly gazdagon és hatalmasan, mint a reformáció örökös sorban egymásra zuduló vitáiraiban. Ez iratok nyers czimeiben a magyar szellem erős, kiméletlen, szinte durva meggyőződése nyilatkozik és az erélyes szigorú hit elterjedését első sorban ezen erős és szigorú meggyőződésnek köszönheti. Az új hitnek épen ugy voltak apostolai nálunk, mint 500 év előtt a másoknak s mint annak voltak szentjei, ennek is vannak ihletett patronái. A hatalmas asszonyok, a kik váraik és udvarházaik ajtaját megnyitják az egyszerű predikátornak, ezeknek az udvarháznak belsejében az új hit erős és erélyes védőit nevelik gyermekeikben. Lorántffy Zsuzsanna egy hatalmas jezsuitával maga állt perbe. Levelezéseiben vitatkozik az új hit és régi hit tételeiről, az erélyes magyar asszonynak és matronának lélekemelő mintaképe.

A külföldi és magyar reformáció keletkezéséről és terjedéséről szól a Nagy Képes VII. tártörténet 119—120. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik egyetemi tanár, ki a VII. kötetnek egyszersmind szerzője is Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Közgazdaság.

Minő meszet használjunk a szőlő permetezéséhez.

Ismét elérkezett annak az ideje, hogy szőlőinkben a peronoszpóra elleni védekezés céljából a permetezésnek hosszadalmas és költséges munkáját megkezdjük. Eppen ezért nem vélünk felesleges munkát teljesíteni azzal, ha ismétetlen felhívjuk szőlőbirtokosaink figyelmét arra, hogy minő meszet használjanak a borsói lé elkészítéséhez.

Ismeretes hogy a peronoszpóra elleni védekezés csak az esetben lehet eredményes, ha kora tavasztól késő őszig állandóan borítva van a szőlő lombzata rézgáliczos mézspetytyekkel; de az is tudva van, hogy sokszor hiába törekszünk e cél elérése, mert a gyakori esőzések lemosásuk arról a permetező anyagot, s ebből kifolyólag a peronoszpóra gombák a levél belsejébe jutnak s végzik az ismeretes pusztítást. Hogy ez kikerülhető legyen olyan oldatot kell készíteni, melynek nagy a kötőereje, s mely a rézgálicznak a lombzaton való állandosítását lehetővé teszi.

Elérhető lesz ez az által, ha kitűnő minőségű és friss égetett meszet vásárlunk, azt tökéletesen oltjuk meg s az oltott meszet használat előtt minél hosszabb időn át érlelni hagyjuk a külvevő elzárásával.

Kitűnőnek mondjuk a meszet akkor, ha az könnyű s keménybelsejű darabokból áll, tökéletesen oltottnak akkor, ha nem morzsás, hanem kenhető és zsiros tapintatu. Az oltáshoz állott lágy vizet kell használni s mérsékelt mennyiségben, mert sok víz használata mellett elvesziti kötőerejét, kétszer annyi vizet veszünk, és pedig oly módon, az oltatlan meszet kosárba téve viz alá merítjük s ott tartjuk mindaddig, míg csak légbuborékokat bocsát magából. Ezután a vízből kiemelve az oltó ládába ürítjük, s bevárjuk míg a méz apró darabokra esik, majd folytonos keverés közben annyi vizet öntünk hozzá, a mennyitől közepsűrűségű egyenletes pép lesz belőle. E pépszerű anyagot a mézsgödörbe vezetjük, hol sűrű tömeggé merevül; azután az esetleges fölösleges vizet róla rögtön eltávolítván, a meszet deszkákkal és 50 c/m. vastag homokréteggel földjük be, hogy külvevő ne érje. Minél hosszabb ideig állhat ily módon, annát nagyobb lesz kötőereje, ha a rézgáliczos oldal elkészítésénél felhasználjuk.

Kiadó laptulajdonos:

Dr. Nemes Sándor.

Nyilt-tér.*

A minden téren mutatkozó gazdasági pangásra való tekintettel a

mohai
ÁGNES
forrás

kútkezelősége elhatározta, hogy ásványvizét, mely a fertőző betegségek esetén egész Moha vidékét megvédte a járványok ellen s mely a gyomor-, bél-, vese-, tüdő- és légcsőbajos embereknek nélkülözhetetlen itala s mely angolokóros gyermekeknek kitűnő gyógszere, háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétértékű mesterségesen szénásvával telített víznél sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét még a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Arlapot s prospectust, kívánatra bérmentve a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, vagy

ÉDESKUTY L. Budapest,

cs. és kir. udvari szállító

szívesen küld.

Ásványviz-nagykereskedő.

— Kapható mindenütt. —

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A női szépség

előrsére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-főle

MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentos.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arezkenőcs pár nap alatt eltávolít szepilót, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kísérletje a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üdévő varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

ÁRA: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt., Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpó (Zahnpaste) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN,

gyógyszerész, ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszert kereskedésben.

Főraktár Ujvidéken:

Georgievits Pál,

Plavits Gábor gyógyszer-tartárában.

MIÉRT
van annyi utánzat?
MERT
a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum
padló-zománcz

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemutolására.

Az Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománcz
egy óra alatt keményre
szárad, bámulatosan
szép fényvel bír és
tartósság tekintetében
eddig fölülmulhatatlan.
Nagy elterjedtségénél fogva
különböző hasonlagzó-
nevek alatt értéktelen után-
zatokat hoznak forgalomba,
miért is **kérjen mindenki**
kizárólag csak Eisen-
städter féle

Bejegyzett
Védjegy „Vaslovag“
„Linoleum padló-zománcz“
a törv. bejegyzett
„Vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk- és festékgyára.
Főraktár Ujvidéken:
Sztojanovits és Radovanovits czégnél.

Utánzatoktól óvakodjunk

! Irtókoloznátnu knujdokavó

PÉNZHITELT

szerez ingatlanok-, házak- és birtokokra 2-ik és 3-ik helyen is, továbbá convertálásokat és minden pénzügyi transactiót jutányosan és discretio mellett teljesít minden előleges költség nélkül

DÉNES LIPÓT
bank és forgalmi irodája
Budapest, VI. ker., Teréz-körut 18.
Közvetítők kizárva. — Válaszbélyeg kéretik.

Értesítés.

Van szerencsém Ujvidék és környéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy az

Ujvidéken, Fő-utca 25. szám alatt levő
Jovánovits Pánta-féle üzletet megvettem

és az árukat folyó évi augusztus hó 1-éig, nagyobb árendeménnel mellett, kicsinyben eladom.

UJVIDÉK, 1901. június hóban. Kiváló tisztelettel
FRISCH IGNÁCZ, UJVIDÉK
FŐ-UTCZA 25.

Az összes üzleti berendezés eladó.

MED. UNIV.
Dr. DEÁK
EGYETEMES
ORVOSTUDOR
FOGORVOS
LAKIK:
Főutca 3. sz.
(Dimovics-féle házban.)

Házassulandók figyelmébe!

A fővárosi előnyösen ismert

Fodor József
butorgyáros czég

segédraktárait házlebontás végett a következő évnegyedig (f. é. augusztus hó 1-ig) kiüríteni tartozik, a minélfogva elhatározta hogy az óriási mennyiségben felhalmozott saját műhelyeiben készült butorzatait u. m. teljes hálószobákat, ebéd-lőket és szalonokat a fentnevezett időig önköltségen árusítja.

Elárusítási telep kizárólag:
V., Nádor-utca 2. sz. (József-tér sarok.)

Kitünő jó munkáért a legmesszebbmenő szavatosság nyújtatik.
Szabott árak engedmény nélkül, s így tultartás ki van zárva.

Utolsóelőtti hét.

Huzás visszavonhatatlanul
1901 Junius 25^{én.}

Főnyeremény
30.000 korona értékű

Concordia sorsjegyek
à 1 korona.

Ajánlja:
Hofner Károly és Fia,
Központi hitelintézet r. t. váltó üzlete,
Polesevics A. B. bank és váltó üzlete
UJVIDÉK.